

Ajankohtaiset ja
**Metsähallitus
vesistöjen
kunnostajana**

Lapin kalatalouspäivät 6.11.2024

**Markku Vierelä, kalastuksen
erityisasiantuntija, Metsähallitus
Eräpalvelut, pohjoinen alue**

Katsaus ajankohtaisiin:

- Erätalousjohtaja Jukka Bisi eläkkeelle 1.8.2024 =>
  - Erätalousjohtaja Vesa Ruusila aloittaa 1.12.2024
- Omistajapoliittinen linjaus annettiin 9.10.2024
  - Voimakas panostus virtavesitöihin (tästä myöhemmin)
- Näätämöjoen kalastussääntö neuvottelut avataan
- Verkkokauppa muuttuu, nykyinen Eräluvut korvautuu uudella järjestelmällä 11/2024
  - Kaupallisen kalastuksen lupahaku uuden järjestelmän kautta vuoden 2025 aikana. Lupapäätöksiä jatkettu erätalousjohtajan päätöksellä ja kirjepostilla tiedotettu 10/2024 siten, että ovat voimassa 2025 loppuun
- Metsähallituksen kalastuksen kehittämisohjelma maalissa:

Sisällys

Johdanto	3
Metsähallituksen kalastusjärjestelyiden ja valtion kalavesien hoidon tavoitteet ja toimenpiteet	6
Kalastuksen suunnittelumme perustuu tietoon ja yhteistyöhön	8
Kalatalouden elinkeinotoiminta menestyy valtion vesialueilla	10
Vapaa-ajankalastuskohteemme ovat laadukkaita ja monipuolisia	12
Kalakannat ja niiden elinympäristöt ovat paremmassa tilassa	15
Toimintamme on tehokasta, hyödyntää henkilöstöemme vahvuudet ja vaalii sen hyvinvointia	17
Viitteet	19

Vesistöjen kunnostukset Metsähallituksessa 2024

- Vastuualueista Eräpalvelut, Metsätalous oy ja Luontopalvelut toteuttavat vesistökuunnostuksia
- Tekemisen laajuus vaihtelee, mutta jatkuvaa tekemistä
  - Helmi- ohjelman toteutus suojelualueilla (LP)
  - Helmi- ohjelman toteutus monikäyttömetsissä (EP ja MT)
- Keskeinen toiminnan malli on hankkeistaminen, jolla resurssia monistetaan (TRIWA-, Priodiversity- LIFE yms.)
- Tieto mahdollistaa tekemisen
- Työlajeina virtavesikunnostukset, valuma-aluekunnostukset (soiden ennallistaminen), fladat ja kluuvit, lajikohtaiset työt meren pohjassa.

2024 Metsähallitus on tehnyt Lapissa

- N. 848 ha Lappi valuma-alueita (soiden ennallistus), kaikki yhteensä
- N. 3,5 km puroja
- N. 50 vaellusesteen poistoa

Eräpalveluiden tehdyt virtavesityöt 2020-2023, ns. lihavat vuodet

LTA –rahaa ja muita rahoituslähteitä hyödyntäen kunnostettiin:

- 147 koskea 32 eri joella / purolla
- Koskikunnostuksia 24,29 ha
- Purokunnostuksia 19 km
- Kutuelinympäristöjä 2 076 kpl
- Poikaselinympäristöjä 862 aaria
- 7 vaellusesteen poistoa (avasi 42 km)

Toteutettujen kunnostusten lisäksi kartutettiin suunnitteluvarantoa 54 koskialueelle tulevien vuosien toteutuksiin (44,91 ha)

[Eräpalvelujen virtavesikunnostukset
2020–2023 –loppuraportti](#)

Valuma- aluekunnostukset TRIWA Life hankkeessa 2023-

2027 (Eräpalvelut hankkeessa kumppani,
Metsätalous rahoittaja)

- ✓ 5 Kohdetta tehty 16sta
- ✓ 183/500 ha
- ✓ Palautetaan veden luonnollinen kierto
- ✓ Lisätään viipymää leikaten yli- ja alivirtaamia
- ✓ Parannetaan vedenlaatua palauttaen soiden toiminnallisuus suodattimena

Vaellusesteet Triwassa

- ✓ 34/100 tehty
- ✓ 31 urakoitsija tehnyt
- ✓ 1 kalastusopasopiskelijat tehnyt (Lappia)
- ✓ 2 kalastuksen asiantuntija tehnyt

Rummunvaihto	6
Esteen/padon purku	6*
Kiveämällä	22

*romahtaneita pöllisiltoja, hajonneita rumpuja, kalaesteverkkoja

Kunnostustarpeiden arviointi valtion mailla

- 18000-22000km inventointeja
- 7000-16000 km purokunnostuksia
- 11000-27400 kpl vaellusesteen inventointia
- 5000-14000 kpl vaellusesteen poistoa
- 2700-5000 ha koskikunnostuksia
- N. 250 000 ha valuma-aluekunnostuksia

Omistajapolitiikalla vauhtia vesistökuunnostuksiin

- MMM tilasi Metsähallituksen yhteisen näkemyksen Helmi- ohjelman mukaisten virtavesitöiden toteuttamisesta liiketoimien tasealueille (monikäyttömetsät)
- Työtä valmisteltiin Metsätalouden ja Eräpalveluiden yhteistyönä. Ministeriölle toimitettiin Metsähallituksen esitys töiden laajuudesta kuudella eri resurssitasolla omistajaohjauksen työn tueksi.

Resurssointi tekemiselle osittain ratkaistu vuoteen 2030 saakka:

**Helmi-ohjelman täydennyksenä Metsähallitus aloittaa vuonna 2024 monikäyttömetsien pienvesielinym-
päristöjen hoitotöiden suunnittelun ja toteutuksen valtion monikäyttömetsien pien- ja virtavesien kun-
nostuksesta tehdyn kokonaisselvityksen pohjalta. Niillä arvioidaan olevan pidemmällä aikavälillä merkit-
tävä vaikutus monikäyttömetsien pienvesielinympäristöjen tilan paranemiseen.**

- Helmi- ohjelmaa toimeenpannaan pienvesien osalta Metsähallituksen hallinnoimilla monikäyttömetsien alueilla kyseisellä kirjauksella, suojelualueilla Helmiohjelman toimeenpanoa tekee Luontopalvelut
- Vuositavoite tarkentuu asian edetessä, mutta resurssi on mittava
- Metsähallituksen vastuualueiden yhteistyötä

Tietopohja vie toimintaan

- Kunnostushanke syntyy tiedon ja tarpeen pohjalta
- Keskeinen tapa laajassa mittakaavassa on inventointi, joka muodostaa tietopohjan tarpeista
  - Tietona voi olla myös historiatieto, lajin taantuminen, havaittu tapahtumien sarja
- Kun inventointitietoa on runsaasti, voidaan tekemistä priorisoida
- Priorisointia voidaan miettiä kokonaisvaikutuksien kautta, vedenlaadun kautta, vesienhoitosuunnitelmien ohjaamana, avainlajien kautta, yhteistyömahdollisuuksien kautta tms. Priorisointia purojen osalta kehitetään SYKE:een toimesta.
  - Kannattaako voimakkaasti heikentynyttä (kala)elinympäristöä kunnostaa isolla rahalla, jos samalla rahalla saadaan vaikuttavampaa jälkeä ei niin heikoissa ympäristöissä??
  - Resurssi on aina rajallinen tekemisen kokonaistarpeeseen nähden
- Kalatalousalueet voivat toimia syötteen antajina kunnostushankkeelle
- Yhteistyö ja tiedon jakaminen Lapissa on positiivisessa kehityskulussa

The logo consists of two stylized triangles pointing towards each other, one green on top and one blue on the bottom.

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus